

TÉMA: Křížové dotazy

Sekretářka společnosti „Naše zahrada“ potřebuje vytvořit souhrny informací dle různých pohledů a kritérií. Jelikož se předpokládá, že jde o souhrny často používané, uloží si je pomocí křížových dotazů.

Zadání:

Otevřete databázi *KrizoveDotazy.accdb*.

1. **Vytvořte pomocí průvodce křížový dotaz *Zákazníci dle regionů***, který zobrazí počty zákazníků dle jednotlivých zemí v konkrétních regionech.
 - a. **V hlavičkách řádků** zobrazte pole *Země* z tabulky *Zákazníci*.
 - b. **V hlavičkách sloupců** zobrazte pole *Region* z tabulky *Zákazníci*.
 - c. Pro určení **počtu** zákazníků použijte pole *KódZákazníka* z tabulky *Zákazníci*, nechte zahrnout součty řádků.
2. **Vytvořte v návrhovém zobrazení křížový dotaz *Objednávky dle regionů***, který zobrazí počty objednávek dle jednotlivých regionů a zemí příjemce.
 - a. **V hlavičkách řádků** zobrazte pole *ZeměPříjemce* z tabulky *Objednávky*.
 - b. **V hlavičkách sloupců** zobrazte pole *RegionPříjemce* z tabulky *Objednávky*.
 - c. Pro určení **počtu** objednávek použijte pole *KódObjednávky* z tabulky *Objednávky*.
 - d. Do hlaviček řádků **přidejte pole** pro **celkový součet počtů** objednávek dle jednotlivých zemí, poli změňte **Titulek** na *Počet objednávek*.
3. **Vytvořte křížový dotaz *Objem objednávek dle kategorií***, který zobrazí objem objednávek pro jednotlivé kategorie výrobků dle zemí a regionů.
 - a. **V hlavičkách řádků** zobrazte pole *ZeměPříjemce* a *RegionPříjemce* z tabulky *Objednávky*.
 - b. **V hlavičkách sloupců** zobrazte pole *NázevKategorie* z tabulky *Kategorie*.
 - c. Pro zjištění objemu objednávek (součet) **vytvořte vypočítané pole** na základě polí *JednotkováCena*, *Množství* a *Sleva* z tabulky *RozpisObjednávek*. Poli nastavte **formát** měna.
 - d. Výsledky dotazu **seřadíte** dle polí *ZeměPříjemce* a *RegionPříjemce*.
4. **Zavřete databázi.**

Řešení

Řešení:

Po spuštění aplikace MS Access (tlačítko **Start/Všechny programy/Microsoft Office/Microsoft Access 2010**) se otevře Access v zobrazení **Microsoft Office Backstage** (karta **Soubor**). Tlačítko **Otevřít**, najít soubor dle zadání (nebo v již otevřené aplikaci MS Access karta **Soubor/Otevřít**).

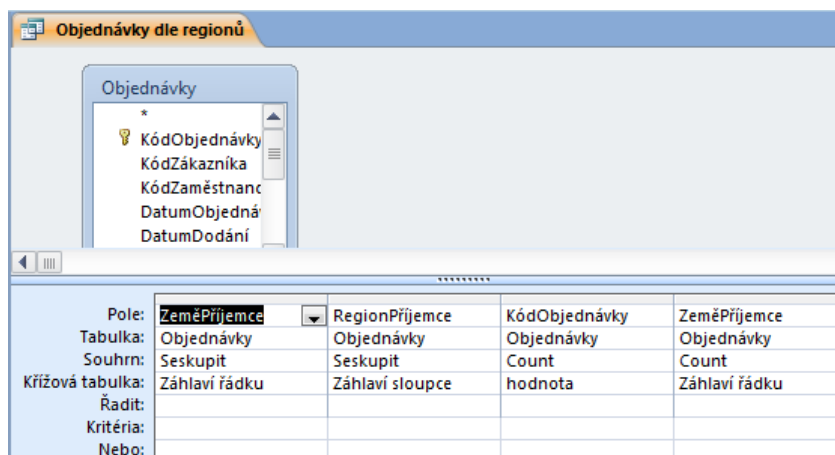
Při otevření databáze se může zobrazit panel zpráv s výstrahou zabezpečení. Tato výstraha se zobrazuje v případě, že se v otevíraném souboru nachází potenciálně nebezpečný, nepodepsaný nebo aktivní obsah. Pokud jste si jisti, že jste soubor vytvořili sami, či pochází z důvěryhodného zdroje a můžete důvěřovat jeho obsahu, můžete tento obsah povolit tlačítkem **Povolit obsah**. Zobrazování tohoto panelu závisí na nastavení **Centra zabezpečení** (karta **Soubor**/tlačítko **Možnosti**/položka **Centrum zabezpečení**/tlačítko **Nastavení centra zabezpečení**).

1. Karta **Vytvoření**/skupina **Dotazy**/příkaz **Průvodce dotazem**/v dialogovém okně **Nový dotaz** zvolit položku **Průvodce křížovým dotazem**, tlačítko **OK**. V dialogovém okně **Průvodce křížovým dotazem** zvolit ze seznamu tabulku dle zadání, tlačítko **Další**.
 - a. Označit dle zadání pole, které dle kterého budou vytvořeny skupiny v hlavičkách řádků a pomocí tlačítka **>>** je přesunout do dotazu, tlačítko **Další**.
 - b. Označit dle zadání pole, které dle kterého budou vytvořeny skupiny v hlavičkách sloupců a pomocí tlačítka **>>** je přesunout do dotazu, tlačítko **Další**.
 - c. Označit dle zadání pole, dle kterého se budou počítat souhrnné údaje pro jednotlivé skupiny, v části **Funkce** zvolit funkci **Počet**, nechat zatrženo **Ano, zahrnout součty řádků**, tlačítko **Další**.

Změnit název dotazu dle zadání, tlačítko **Dokončit**. Pokud byla v posledním kroku zatržena položka **Otevřít dotaz**, bude automaticky zobrazen výsledek dotazu v zobrazení datového listu. Takto vytvořený dotaz lze kdykoliv upravit v návrhovém zobrazení viz bod 2. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu).

2. Karta **Vytvoření**/skupina **Dotazy**/příkaz **Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulku, ze které budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit tabulku dle zadání, tlačítko **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Do dotazu bude přidána tabulka. Změnit typ dotazu – karta **Dotazy** – **nástroje**/záložka **Návrh**/skupina **Typ dotazu**/příkaz **Křížový**. Změní se názvy řádků v návrhové mřížce.
 - a. Do návrhové mřížky umístit (např. přetažením myši) pole *ZeměPříjemce*, v řádku **Křížová tabulka**: zvolit pro toto pole položku **Záhlaví řádku**. Pozn. Do řádku **Souhrn**: se automaticky vloží položka **Seskupit**, protože podle tohoto pole budou vytvořeny skupiny.
 - b. Do návrhové mřížky umístit (např. přetažením myši) pole *RegionPříjemce*, v řádku **Křížová tabulka**: zvolit pro toto pole položku **Záhlaví sloupce**. Pozn. Do řádku **Souhrn**: se automaticky vloží položka **Seskupit**, protože podle tohoto pole budou vytvořeny skupiny.
 - c. Do návrhové mřížky umístit (např. přetažením myši) pole *KódObjednávky*, v řádku **Křížová tabulka**: zvolit pro toto pole položku **hodnota**. V řádku **Souhrn**: zvolit pro toto pole položku **Count** (počet).
 - d. Do dalšího sloupce návrhové mřížky umístit ještě jednou pole *ZeměPříjemce*, v řádku **Křížová tabulka**: zvolit pro toto pole položku **Záhlaví řádku**. V řádku **Souhrn**: zvolit položku **Count** (počet). Změna titulku – karta **Dotazy** – **nástroje**/záložka

návrh/skupina Zobrazit či skrýt/příkaz Seznam vlastností, do příslušného pole vepsat titulky dle zadání.

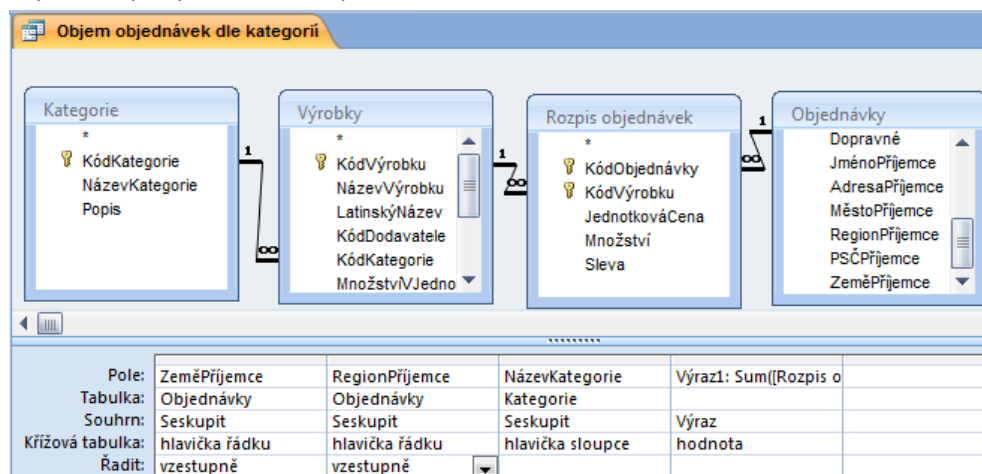

Uložení dotazu – karta **Soubor/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zobrazení výsledku dotazu - karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Výsledky/příkaz Zobrazení/Zobrazení Datový list**. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít (X)** v pravém horním rohu okna dotazu).

3. Karta **Vytvoření/skupina Dotazy/příkaz Návrh dotazu**/bude vytvořen prázdný dotaz. Přidat do dotazu tabulky, ze kterých budou vybírány záznamy - v dialogovém okně **Zobrazit tabulku** označit postupně tabulky dle zadání. Jelikož tabulky *Kategorie* a *Objednávky* nejsou pomocí relace propojeny přímo, ale přes další dvě tabulky *Výrobky* a *Rozpis objednávek*, přidejte do dotazu také tyto tabulky tlačítkem **Přidat**, tlačítko **Zavřít**. Pozn. Způsob propojení tabulek lze zjistit na kartě **Databázové nástroje/skupina Relace/příkaz Relace**. Změnit typ dotazu – karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Typ dotazu/příkaz Křížový**. Změní se názvy řádků v návrhové mřížce.
 - a. Do návrhové mřížky umístit pole *ZeměPříjemce* a *RegionPříjemce* z tabulky *objednávky*, u obou polí v řádku **Křížová tabulka**: zvolit položku **Záhlaví řádku**. Do řádku **Souhrn**: se automaticky vloží položka **Seskupit**.
 - b. Do návrhové mřížky umístit pole *NázevKategorie* z tabulky *Kategorie*, v řádku **Křížová tabulka**: zvolit pro toto pole položku **Záhlaví sloupce**. Do řádku **Souhrn**: se automaticky vloží položka **Seskupit**.
 - c. Do dalšího sloupce vložit vypočítané pole pomocí Tvůrce výrazů – kliknout do řádku **Pole**: ve sloupci, karta **Dotazy – nástroje/záložka Návrh/skupina Nastavení dotazu/příkaz Tvůrce** (nebo kontextová nabídka pole/**Sestavit.../spustí se Tvůrce výrazů**. Vytvořit výraz: $Sum([Rozpis\ objednávek].[JednotkováCena]*[Rozpis\ objednávek].[Množství]*(1-[Rozpis\ objednávek].[Sleva]))$. Postup pro vytvoření výrazu: ve spodní části okna vložit funkci *Sum* – zobrazit seznam **Funkce/Předdefinované funkce/Agregační SQL**/dvakrát kliknout na funkci **Sum**, dále označit výraz <<výraz>>, zobrazit seznam **KřížovéDotazy.accdb/Tabulky/Rozpis objednávek**/dvakrát kliknout na pole *Jednotková cena*, vepsat znak *, ve spodní části okna dvakrát kliknout na pole *Množství*, vepsat znaky (1-, ve spodní části okna dvakrát kliknout na pole *Sleva*, vepsat znak), tlačítko **OK**. Vypočítané pole bude vytvořeno. V řádku **Souhrn**: nastavit položku **Výraz**, v řádku **Křížová tabulka**: zvolit **hodnota**. Nastavení formátu pro vypočítané pole – kliknout do příslušného sloupce,

karta **Dotazy** – nástroje/záložka **Návrh**/skupina **Zobrazit** či **skrýt**/příkaz **Seznam vlastností**/v podokně **Seznam vlastností** nastavit formát dle zadání.

- d. U příslušných polí nastavit způsob řazení v řádku **Řadit**.

Uložení dotazu – karta **Soubor/Uložit** (nebo tlačítko **Uložit** na panelu nástrojů **Rychlý přístup**), vepsat název dotazu dle zadání. Zobrazení výsledku dotazu - karta **Dotazy** – nástroje/záložka **Návrh**/skupina **Výsledky**/příkaz **Zobrazení/Zobrazení Datový list**. Zavřít dotaz tlačítkem **Zavřít** (X v pravém horním rohu okna dotazu).

4. Zavřít databázi - karta **Soubor/Zavřít databázi** (nebo tlačítko **Zavřít** – x v pravém horním rohu okna).

Zpět na zadání